

דיני עונשין 99104-01

Criminal Law

ד"ר שי פרבר

צוות הוראה: עו"ד משה יחזקאל, נטלי בר, עדי כהן, תואם פנקר

מבחן מסכם מועד א'

הנחיות למבחן

1. משך הבחינה הוא שעתיים וחצי.
2. הבחינה היא בחומר פתוח.
3. נא לכתוב באופן ברור ומדויק.
4. אין לחרוג ממכסת המקום שהוקצתה לכל תשובה.
5. אנא קראו את השאלות בעיון רב לפני שאתם מתחילים לכתוב את התשובה.
6. יש **לנמק** את התשובות, תוך הסתמכות, בין השאר, על חומרי הקריאה (חקיקה, פסיקה, ספרות) שנלמדו בשיעורים.
7. ככל שקיימת "טענת נגד" (הפוכה או סותרת) לטענה שברצונכם להציג – אנא ציינו אותה בתמצית.
8. הסריקה מותרת רק למי שקיבל אישור ממדור תמיכה והנגשה לכתוב בכתב יד. הסריקה **אסורה** לשאר הסטודנטים.

שאלה 1 (עד 950 מילים; 50 אחוזים)

במהלך 2021 התקיים גמר ליגת הכדורגל בישראל. לגמר הגיעו 2 קבוצות העילית של ישראל "מכבי מנהטן" ו"הפועל לונדון" הידועות באיבה השוררת ביניהן, שנגמרה לא אחת באירועים אלימים בהשתתפות אוהדים של שני הצדדים. עמית ושרון הם אוהדים מושבעים של מכבי מנהטן ואחראים על קבוצת הווטאספ "הפועל לונדון זבלים", שקראה לפגיעה באוהדי הקבוצה המתחרה. בקבוצה זו היו 50 חברים.

ערב המשחק הגורלי, כתב עמית בקבוצה את ההודעה הבאה: "חברים הערב אנחנו לא מוותרים, בואו נראה לזבלים הללו מה זה, נראה להם מי בעל הבית, ניפגש בשעה 21:00, כל אוהד של הפועל לונדון שאתם רואים להיכנס בו, תשמשו במה שיש, אגרופנים, סכינים, קרשים, כל מה שיש לכם. כולם להיזהר ממניאקים (שוטרים) ולא להרביץ להם".

שרון הגיב להודעה שכתב עמית "היום זה היום שלנו. מוות להפועל", בנוסף לשניים אחרים בקבוצה שכתבו "קדימה" ו"אללה".

מאוחר יותר באותו הערב הגיעו שרון ועמית למגרש בו התקיים המשחק והצטרפו ל"גרעין האוהדים" החזק של מכבי מנהטן - עמיחי, ברוך ואדם שגם הם הסתובבו ברחוב באותו הזמן, אך לא הייתה ביניהם היכרות מוקדמת. לפתע הבחינו החמישה ביוסי הלבוש בחולצת הפועל. הם התקרבו אליו ופנו אליו בשאלות כגון: "מה אתה מצלם?" ו-"למה אתה הולך עם צבע אדום כאן? אתה לא יודע שזה האזור של מכבי?". יוסי סינן לעברם "לכו קיבינימט" ובתגובה, החל שרון לבעוט ביוסי ולהכות אותו באגרופים בראשו, כאשר האחרים מצטרפים אליו וממשיכים להכותו עד שנפל על הכביש. יוסי ניסה להימלט, רץ לעבר המדרכה, אך החמישה רצו לעברו, הקיפו אותו מכל צדדיו והחלו לתקוף אותו באמצעות אגרופים, בעיטות, אבנים וחפצים שונים. כתוצאה מאחת הבעיטות שנתן לו שרון, נשברה המצלמה של יוסי. כתוצאה מהתקיפה האכזרית נגרמו ליוסי חבלות, נפיחויות, וחתכים בפניו, בטנו ורגלו, הוא סבל מכאבים רבים ומירידה בראייה.

- דונו באחריות של עמית ושרון לעבירת **ההסתה לאלימות** לפי סעיף 2ד144 לחוק.
- דונו באחריות של עמית, שרון, עמיחי, ברוך ואדם לעבירת **התקיפה הגורמת חבלה של ממש**, לפי סעיפים 380+378, וכן באחריותם לעבירת **היזק בודון** לפי סעיף 452.

הסעיפים הרלבנטיים:**הסתה לאלימות (תיקון מס' 66) תשס"ב-2002 (תיקון מס' 123) תשע"ו-2016**

2ד144. (א) המפרסם קריאה לעשיית מעשה אלימות, או דברי שבח, אהדה או עידוד למעשה אלימות, תמיכה בו או הזדהות עמו (בסעיף זה – פרסום מסית), ועל פי תוכנו של הפרסום המסית והנסיבות שבהן פורסם, יש אפשרות ממשית שיביא לעשיית מעשה אלימות, דינו – מאסר חמש שנים.

(תיקון מס' 123) תשע"ו-2016

(ב) בסעיף זה, "מעשה אלימות" – עבירה הפוגעת בגופו של אדם או המעמידה אדם בסכנת מוות או בסכנת חבלה חמורה.

(ג) פרסום דין וחשבון נכון והוגן על פרסום האסור על פי הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב), אינו עבירה לפי סעיף זה.

תקיפה הגורמת חבלה ממשית [א/250]

380. התוקף חברו וגורם לו בכך חבלה של ממש, דינו - מאסר שלוש שנים.

382. (א) נעברה עבירה לפי סעיפים 379 או 380 כשהיו נוכחים שניים או יותר שחברו יחד לביצוע המעשה בידי אחד או אחדים מהם, דינו של כל אחד מהם - כפל העונש הקבוע לעבירה.

עבירה שונה או נוספת (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

34א. (א) עבר מבצע, אגב עשיית העבירה, עבירה שונה ממנה או נוספת לה, כאשר בנסיבות הענין, אדם מן היישוב יכול היה להיות מודע לאפשרות עשייתה -

(1) יישאו באחריות לה גם המבצעים בצוותא הנותרים; ואולם, נעברה העבירה השונה או הנוספת ככוונה, יישאו המבצעים הנותרים באחריות לה כעל עבירה של אדישות בלבד;

תשובה

הסתה לאלימות (התנהגותי):

יסוד עובדתי: התנהגות- המפרסם קריאה. עמית ושרון שניהם מנהלים של קבוצת הוואטסאפ "הפועל לונדון זבלים". כלומר, לשניהם יש שליטה כמעט מוחלטת על מה שנאמר בקבוצה. הם מודעים לכל מה שנאמר בה, הם פתחו אותה והם אלה שקראו לתקוף כל אוהד של הפועל לונדון באמצעות כל כלי נשק המצוי בידי שאר חברי הקבוצה הקוראים את ההודעה ומגיעים למשחק.

בסיבות- למעשה אלימות, אהדה, או עידוד למעשה אלימות. מעשה אלימות מוגדר בס' 2ד144 (ב) כעבירה הפוגעת בגופו של אדם או מעמידה אדם בסכנת מוות או חבלה חמורה. אין ספק כי ההודעה שאותה פרסם עמית והתמיכה שהפגין שרון בהודעה עולים כדי קריאה למעשה אלימות. סוף ההודעה אומנם קורא לא לתקוף שוטרים, אבל ישנה קריאה חד משמעית לתקוף את אוהדי הפועל לונדון.

הס' קובע כי על הקריאה למעשה אלימות צריכה להיות כזו שיש בה אפשרות ממשית שתביא לעשיית המעשה. אין מדובר בעבירה תוצאתית- אלא התנהגותית. מדובר ברף מסוים של חומרה הבוחן את תוכן הפרסום וקובע האם הוא עלול או לא עלול להביא לעשיית המעשה, אך הכרח שדברי ההסתה יביאו לעשיית המעשה בפועל. ניתן לראות בכך נסיבה המתקיימת במקרה דנן, בהסתמך על תוכן ההודעות, הנחישות והמפורשות של ההודעות, וכן שאין ספק על כך שבאותה ערב ממש מתקיים משחק מכריע, שכראוי למשחק שכזה מעורר רגשות רבים, בהם יהיו נוכחים אוהדי שתי הקבוצות.

יפה מאוד! כמו כן, ההיסטוריה האלימה בין שתי הקבוצות אף היא מחזקת את ה"אפשרות הממשית".- 1.

יסוד נפשי: מודעות לטיב ההתנהגות- עמית פרסם את ההודעה בקבוצה. הוא מנהל הקבוצה, הוא מודע לתוכן ההודעה. שרון הביעה תמיכה מפורשת בהודעה- מוות להפועל. לא נאמר שהם לוקים בנפשם או שיש בנסיבות הענין משהו המעיד על תכולה של סייג לאחריות פלילית. עמית ושרון מודעים לטיב ההתנהגות.

מודעות לנסיבות- עמית כתב בהודעה שלאר חברי הקבוצה להכנס בכל אוהד של הפועל בכל אמצעי שיש בידם. שרון הגיב מוות להפועל. שניהם מודעים לכך שתוכן ההודעות שלהם נושא מסרים אלימים מפורשים.

במידה והשניים יטענו שהם אינם מודעים או אינם התכוונו שהמעשים יתרחשו בפועל, נוכל לפנות לדוק' עצימת עיניים ולחזקת המודעות הכללים כתחליף למודעות להתנהגות שלהם ומודעותם לנסיבות.

עמית ושרון פועלים בצוותא בנוגע לעבירת הסתה לאלימות (ס' 29 לחוק העונשין). עמית פרסם את ההודעה, שרון הגיב ועודד את תוכנה. כל אחד לקח חלק בביצוע העבירה. הוכח כי לכל אחד מהם יש את היסוד הנפשי המלא לעבירת ההסתה לאלימות. בנוסף לכך, הם מודעים כל אחד לחלקו שלו בעבירה- עמית פרסם את ההודעה, שרון הגיב לה ומהווה מעין המשך להודעה בתור המנהל השני של הקבוצה (סוג של מנהיג ומוביל). בגלל ששניהם חברים בקבוצה ושניהם מנהלים אותה, אפשר לקבוע שכל אחד מודע לחלקו של השני בעבירה וגם לקבוע כי הם מודעים למזימה העבריינית בכללותה- להגיע למשחק בערב ולתקוף כל אוהד של הפועל לונדון. על כן הם מהווים מבצעים בצוותא (פס"ד פלוניס).

לא מדובר בביצוע בצוותא, שכן כל אחד מהשניים - שרון ועמית - פרסמו פרסום מסית בנפרד (אותו ניתחת יפה). לא הורדו נקודות.

20/21

תקיפה הגורמת חבלה ממשית (תוצאתי):

יסוד עובדתי: התנהגות- התוקף. אין ספק כי ההתנהגות התקיימה במקרה דנן ע"י כל החמישה (עמית, שרון, עמיחי, ברוך, ואדם). מתקיים.

בסיבות- חברו. מונח השקול למונח אדם, ויוסי הוא אכן אדם. מתקיים. החוק קובע גם נסיבה מחמירה (ס' 382) שעל פיה אם נעברה העבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש כשהיו נוכחים שניים או יותר שחברו יחד לביצוע המעשה, בידי אחד או

אחדים מהם. דינו של כל אחד כפל העונש. מדובר בחמישה אנשים שתקפו יחד את יוסי. הם חברו לכך בשעת המעשה עצמו. מתקיים.

תוצאה- גורם לו חבלה של ממש. מתקיים. בעקבות תקיפתו של יוסי, נגרמו לו חבלות, נפחיויות, חתכים, כאבים, וירידה בראייה.

יפה.

קש"ס: עובדתי- האם אלמלא תקיפתו של יוסי ע"י החמישה, היו נגרמים לו הנזקים האמורים? התשובה שלילית. יש קש"ס עובדתי.

משפטי- האם האדם הסביר בנסיבות המקרה יכול וצריך לצפות כי במצב בו כנופייה של חמישה אנשים תוקפת אדם בלהיטות, כששניים מהם אף הגיעו למשחק עם כוונה ממשית לתקוף אוהדים, יגרם לאותו אדם, המותקף, חבלות ממשיות וחמורות בעקבות כך? התשובה חיובית. אדם סביר במקרה דנן היה יכול לצפות זאת בקלות, וגם צריך לצפות עליו שכן אנחנו נרצה להטיל אחריות פלילית על עבריינים שתוקפים אזרח תמים. יש קש"ס.

יפה.

יסוד נפשי: (מישור הכרתי שכלי) מודעות להתנהגות- כל החמישה השתתפו בתקיפה. נחזיקם אותם כמודעים למעשים שלהם. הם המשיכו לתקוף אותו גם אחרי שנפל וניסה להימלט.

מודעות לנסיבות- כל החמישה יודעים שיוסי הוא אדם כמובן. כל החמישה יודעים שהם פועלים יחד, הם תקפו אותו יחדיו (הנסיבה המחמירה).

מודעות לאפשרות גרימת התוצאה- לעמית ושרון היתה כוונה מוקדמת לתקוף. השלושה הנותרים השתתפו בהתקפה על יוסי והמשיכו לתקוף אותו גם אחרי שניסה להימלט, כאמור. כולם מודעים לאפשרות גרימת התוצאה ואף רצו בכך. בכל מקרה, נשתמש בחזקת המודעות הכללית ונקבע כי נחזיקם כמודעים לתוצאות הטבעיות של מעשיהם. אין ספק שגרימת חבלה חמורה היא תוצאה טבעית לתקיפה של אדם בידי חמישה אנשים אחרים. **מעולה**

מישור חפצי) פזיזות- הס' לא מציין יסוד נפשי של כוונה, ולכן עפ"י ס' 20 לחוק העונשין נוכל להידרש ליסוד נפשי מסוג פזיזות. במקרה דנן מדובר באדישות. החמישה שתקפו את יוסי היו מודעים לאפשרות גרימת התוצאה אך היו אדישים לה. הם המשיכו לתקוף אותו גם כשניסה להימלט. עמית ושרון הגיעו עם כוונה מראש לתקוף אוהדים של הפועל לונדון. גם כאן נוכל להשתמש בדוק' חזקת המודעות הכללית ולקבוע כי בתור כאלה שהיו מודעים לאפשרות גרימת התוצאה, הם היו אדישים לה לכל הפחות. למרות שהס' לא דורש כוונה כאמור, נוכל לקבוע בנקל עפ"י תיאור המקרה כי כל החמישה אף התכוונו לגרמת החבלות.

בהתאם לניתוח לעיל מבצע בצוותא, גם כאן נוכל לקבוע כי עמית ושרון הם מבצעים בצוותא לעבירת תקיפה הגורמת חבלה ממשית. היסוד הנפשי של עבירת תקיפה הגורמת חבלה ממשית מתקיים אצל שניהם, וגם היסוד הנפשי הנדרש למבצע בצוותא.

אין כך הדבר לגבי עמיחי ברוך ואדם. במקרה שלהם לכל אחד יש את היסוד הנפשי הדרוש לעבירת התקיפה וגרימת חבלה, אך אין להם יסוד נפשי של מבצע בצוותא. ההצטרפות שלהם לתקיפה היתה ספונטנית. נאמר כי אין בינם ובין עמית ושרון כל היכרות מוקדמת ומכך ניתן להסיק שהם לא חברים בקבוצת הוואטסאפ הפועל לונדון זבלים. גם אם נקבע כי הם מודעים כל אחד לחלקו שלו בעבירה, ולחלקם של האחרים תוך כדי ביצוע התקיפה, אין הם מודעים למזימה העבריינית בכללותה משום שהדבר נעשה בספונטניות בעקבות התגרה שפרצה בין יוסי ושרון.

לא בהכרח נדרשת היכרות מוקדמת על מנת לייחס ביצוע בצוותא. 1-

אציין שסייג הגנה עצמית לא רלוונטי. כל המבחנים המצטברים לא מתקיימים.

תשובה יפה ומפורטת!

סה"כ 48/50

שאלה 2 (עד 950 מילים: 50 אחוזים)

שיר וליאור הם חברים טובים. שיר סומכת על ליאור ורואה בו איש סוד. שיר סיפרה לליאור כי בכוונתה לגשת למכרז שפרסם המשרד להגנת הסביבה שעניינו ניקוי חוף הים באשקלון. מדובר במכרז שעשוי להכניס לכיסה רווח נאה. שיר שזקוקה נואשות לכסף, סיפרה לליאור שהיא מוטרדת מכך שקורל, בעלת שם בניקוי חופים, תתמודד אף היא למכרז ותזכה בו. ליאור ניסה לחשוב על פתרון ואמר לשיר: "הגשת המכרז היא עד מחר ב-16:00, קורל עדיין לא הגישה מועמדות. אולי תחטפי אותה בבוקר ותשחררי ב-16:01". בבוקר המחרת, אסף לירן הנהג את שיר מביתה. שיר הנחתה את לירן לשנות מהמסלול הקבוע ולהמתין מתחת לבית של קורל, וכשזו יצאה לכיוון הרחוב משכה אותה שיר לרכב והחל מאבק בין השניים. למשמע קריאותיה של שיר, נעל לירן את הדלתות והחלונות, קורל נלכדה ברכב ושיר הצליחה להשתלט עליה. בהוראת שיר, הסתובב לירן עם הרכב עד לשעה 16:01, אז נסע לביתה של קורל ושיר שחררה אותה לדרכה. בכל הזמן הזה, דאגה שיר לקורל למים ומזון ולא נשקפה כל סכנה לשלומה.

- הניחו כי הפרקליטות החליטה להעמיד את שיר לדין בגין כליאת שווא לפי סעיף 377 לחוק העונשין. דונו במידת אחריותם של ליאור ולירן לעבירה.
- כיצד הייתה משתנה תשובתך, אם בכלל, אילו נאמר שליאור גם תצפת בבוקר החטיפה על ביתה של קורל ודיווח לשיר להגיע עם הרכב כאשר ראה שבכוונתה לצאת מביתה לכיוון הרחוב?

נוסח הסעיף הוא:

כליאת שווא [א/262] (תיקון מס' 12) תש"ם-1980

377. העוצר או כולא אדם שלא כדין, דינו - מאסר שלוש שנים; עצר אותו כשהוא מתחזה כבעל מעמד רשמי או מתיימר שיש לו צו, דינו - מאסר חמש שנים.

בהצלחה רבה!

תשובה

אחריותם של ליאור ולירן לכליאת שווא:

ליאור:

ליאור הוא משדל לעבירת כליאת שווא. הוא שידל את שיר לחטוף את קורל, ואינו מסייע.

כליאת שווא:

יסוד עובדתי: התנהגות- העוצר או כולא.

בסיבה- אדם. שלא כדין.

יסוד נפשי: מודעות להתנהגות- ליאור מודע לכך שהוא משדל את שיר לחטוף ולכלוא את קורל, הוא יוזם את הרעיון.

מודעות לנסיבה- ליאור מודע לכך שקורל היא אדם, ושמדובר בכליאה שלא כדין. הוא משדל את שיר לחטוף את קורל. לשיר אין שום סמכות בדין לעשות זאת, הוא יודע זאת, ולכן הוא מכנה את המעשה חטיפה.

שידול:

יסוד עובדתי: התנהגות- התנהגות בעלת אופי משדל. ליאור מייעץ לשיר מה לעשות ואיך. אין הוא רק מסייע. הוא לא יוצר כל תנאי המאפשר את ביצוע העבירה, אלא הוא ממש שותף את הרעיון העבריני במוחה של שיר. היא לא חשבה על כך מיוזמתה.

תוצאה- השידול הצליח, התוצאה מתקיימת. שיר חטפה וכלאה את קורל עד 16:01.

קש"ס: עובדתי- האם אלמלא ליאור שידל את שיר לחטוף ולכלוא את קורל כדי שהיא תוודא את זכותה במכרז, המעשה היה מתרחש בפועל? שיר היתה חוטפת את קורל? התשובה שלילית. יש קש"ס עובדתי.

משפטי- האם אדם סביר יכול וצריך לצפות כי כאשר הוא מייעץ ומשכנע אדם אחר, חברו הטוב (שיר רואה בו איש סוד, היא סומכת עליו לחלוטין), שבמקרה דן גם זקוקה נואשות לכסף, יכול וצריך לצפות כי אותו חבר עלול לעשות זאת בפועל? התשובה חיובית. אנשים נואשים עושים מעשים נואשים, ושיר זקוקה לכסף בדחיפות וקורל היא היחידה שמונעת זאת ממנה. מה גם שלא היתה כל כוונה להזיק או לפגוע בקורל, אלא רק לחטוף ולכלוא אותה כדי למנוע ממנה את הזכיה במכרז ולשחרר אותה מיד ב16:01. ניתן לראות זאת בכך ששיר דאגה לקורל למים ומזון בזמן שהיתה כלואה ולא נשקפה לה כל סכנה. התשובה חיובית, אדם סביר יכול היה לצפות כי בנסיבות המקרה שיר תעשה את המעשה והוא גם צריך נורמטיבית לצפות את המעשה. נרצה להטיל על משדלים לעבירות במקרים כאלה אחריות פלילית. יש קש"ס.

יסוד נפשי: מודעות להתנהגות- שיר פנתה לליאור לעצה, והוא אכן פותר לה את הבעיה. הוא מייעץ לה בדיוק מה לעשות. הוא מודע לטיב התנהגותו המשדלת, ולכך ששיר זקוקה להנעה מנטלית כדי לבצע את העבירה.

מודעות לנסיבות- ליאור מודע לכך ששיר היא אדם אחר אותו הוא משדל.

מודעות לאפשרות גרימת התוצאה- ליאור מודע לאפשרות גרימת התוצאה, הוא לא סתם מייעץ לשיר, הוא מנסה לעזור לה בתור חבר. בכל מקרה, נוכל להשתמש בחזקת המודעות הכללית- ביצוע כליאה יכולה להיות תוצאה טבעית ללחץ שמפעיל אדם על חברו, הנואש לכסף. במקרה דן מדובר במעשה שלכאורה אין פה פגיעה פיזית ממשית.

כוונה מיוחדת שההשידול יביא את המשדל לעשיית המעשה. מכיוון ששיר היא זו שפנתה לליאור, ישנו קושי לקבוע כי ישנה שאיפה, מטרה של ממש, ששיר תבצע את העבירה. אולם, נוכל להשתמש בכלל הצפיות (ס' 20(ב) לחוק העונשין, פס"ד צברי). בגלל שליאור היא חברה הטוב ואיש הסוד של שיר, מה גם שהיא נואשת לכסף ולכן מרגישה לחץ פנימי ממשי לזכות במכרז, ניתן לראות בחטיפתה וכליאתה של קורל כאפשרות קרובה לוודאי שתתרחש כאשר ליאור משדל אותה לכך. יש כוונה מיוחדת.

לירן:

לירן הוא מסייע לדבר עבירה, אך אינו מבצע בצוותא (פס"ד פוליאקוב). אומנם היסוד העובדתי בעבירת כליאת השווא מתקיים במלואו לגבי לירן, אבל היסוד הנפשי לא מתקיים לגביו. הוא מודע להתנהגות שלו- נעילת הדלתות והחלונות, אבל הוא לא מודע להשלכות מעשיו. הוא לא מודע לכך שמדובר בחטיפה וכליאה שכן המזימה נרקמה בין ליאור ושיר. לירן לא היה חלק ממנה כלל. מה גם שמדובר במס' שעות מועט, ושיר כל הזמן דאגה שלקורל יש מים ומזון ולא נשקפת לא כל סכנה. אדם עלול לחשוב שאולי גם מדובר בחברה או קרובת משפחה במצוקה ששיר רוצה לעזור איך הדבר לא עולה בידה עקב התנגדותה.

יסוד עובדתי של סיוע:

א. מעשה שיש בו כדי לסייע בקיום העבירה- לירן מאפשר את הכליאה באמצעות נעילת הדלתות והחלונות.

ב. המעשה נעשה בעת ביצוע העבירה ולא לאחר הביצוע.

ג. מדובר בסיוע פיזי, נעילת הרכב כדי שקורל לא תוכל לברוח.

ד. יש יעוד מוחשי לעזור לקורל, לירן נועל את הרכב למשמע קריאותיה של קורל.

יסוד נפשי של סיוע:

א. מודעות לאפשרות ביצוע העבירה ע"י המבצע העיקרי. כפי שנאמר, לירן לא יודע ששיר מתכוונת לחטוף ולכלוא את קורל, אך סביר להניח שעלה בו חשד למעשה פסול כששיר וקורל החלו להיאבק אחת בשניה. דוק' עצימת עיניים תהווה תחליף למודעות.

ב. לירן מודע לכך שהוא עוזר לקורל. הוא נעל את הדלתות והחלונות והסתובב עם הרכב בהוראתה.

ג. כוונה מיוחדת לסייע לעבריין- לא נראה שמתקיים לגבי לירן. נשתמש בכלל הצפיות (ס' 20(ב) לחוק). ניתן לראות בפעולותיו של לירן כאפשרות קרובה לוודאי שסייעו לשיר לבצע את עבירת כליאת שווא.

1. **מבחן השליטה הפונקציונלית-** אין ללירן שליטה מהותית. הוא לא יזם ולא תכנן, הוא לא הכניס את קורל לרכב אלא שיר.

אחריותו של ליאור במידה ותצפת:

כעת אקבע כי ליאור הוא מבצע בצוותא לעבירה, ולא רק מסייע. נבחן זאת עפ"י שלושת המבחנים המשמשים לאבחנה בין סיוע לביצוע בצוותא:

1. **מבחן השליטה הפונקציונלית**- ליאור יזם את רעיון החטיפה. כעת הוא גם מתצפת על קורל ומודיע לשיר מתגיע להגיע ולחטוף את קורל. יש לו שליטה מוחלטת באירוע. הוא יכול היה לא ליזום ולתכנן את החטיפה והוא גם יכול היה לא לתצפת ולהודיע לקורל מתי להגיע. אלמלא ליאור, העבירה כנראה כלל לא היתה מתבצעת.

2. **מבחן הקרבה**- בתור יוזם ומתכנן העבירה, ניתן לקבוע כי ליאור במעגל הפנימי שלה ולא במעגל החיצוני.

3. **מבחן הסנקציה הפלילית**- יש להטיל עונש מהותי על ליאור. הוא תכנן ואפשר את ביצוע העבירה. אין לראות בו שותף משני ועקיף, אלא חלק מהותי ומרכזי למהתממשות העבירה.

ביצוע בצוותא לפי ס' 29: בהתאם לניתוח של כליאת שווא לעיל, מתקיים בליאור היסוד הנפשי של העבירת כליאת שווא. הוא מודע לחלקו שלו- תכנון ותצפית, ולחלקה של שיר בעבירה- להגיע עם הרכב ולחטוף את קורל. כמוכן שבתור מי שתכנן את החטיפה, הוא מודע למזימה העבריינית בכללותה. מכאן שבתרחיש החלופי, ליאור כבר אינו בגדר משדל אלא לכך חלק ממש בהתהוות העבירה והינו מבצע בצוותא יחד עם שיר.